

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวคิด และทฤษฎีที่นักการศึกษาแสดงทัศนะหรือให้รายละเอียดไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม

1.1 พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2556

1.2 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551

1.3 ประกาศนโยบายปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการในทศวรรษที่สอง
(พ.ศ.2552-2561)

1.4 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

1.4.1 เรื่องกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา
พ.ศ.2552

1.4.2 เรื่อง ปี 2559 ปีแห่งความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาสำหรับ
บุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

2. แนวคิดในการจัดการเรียนรวม

3. มาตรฐานการจัดการเรียนรวม

4. บริบทสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม

1. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 ได้บัญญัติไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้ที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับการคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2558, หน้า 4)

2. พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551

ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 บัญญัติไว้ในมาตรา 5 ให้คนพิการมีสิทธิทางการศึกษา ดังนี้

1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น

3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษา ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

มาตรา 7 ให้สถานศึกษาของรัฐและเอกชนที่จัดการเรียนรวม สถานศึกษาเอกชนการกุศลที่จัดการการศึกษาสำหรับคนพิการโดยเฉพาะ และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานได้รับเงินอุดหนุนและความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากรัฐ

มาตรา 8 ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ และต้องมี

ปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวง

สถานศึกษาในทุกสังกัดและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการอาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการเรียนร่วม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ หรือการบริการอื่นใด

ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนบริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

ให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในทุกสังกัด มีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษาในสัดส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

สถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษา ให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามกฎหมาย

ให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของสนับสนุนผู้ดูแลคนพิการและประสานความร่วมมือจากชุมชนหรือนักวิชาชีพเพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาทุกระดับหรือบริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2558, หน้า 4-5)

3. ประกาศนโยบายปฏิบัติการศึกษาสำหรับคนพิการในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)

3.1 นโยบายที่ 1 คนพิการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และเสมอภาค

3.1.1 ยุทธศาสตร์ คือ เพิ่มโอกาสให้คนพิการได้รับบริการทางการศึกษามีมาตรฐาน ดังนี้

3.1.1.1 พัฒนาระบบและจัดทำฐานข้อมูลคนพิการด้านการศึกษาให้เป็นปัจจุบันและมีคุณภาพ

3.1.1.2 จัดระบบการดูแลช่วยเหลือ การคัดกรอง การวินิจฉัย และประเมินสมรรถภาพพื้นฐานของคนพิการเพื่อเข้ารับการศึกษา

3.1.1.3 พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลาย ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการทุก ประเภทและทุกระดับ

3.1.1.4 เพิ่มจำนวนสถานศึกษา สาขา ห้องเรียน เครื่องช่วย ครบครัน ชุมชน ในการจัดการศึกษาให้กับคนพิการอย่างหลากหลาย และครอบคลุมตามความ ต้องการของแต่ละพื้นที่

3.1.1.5 กำหนดกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการให้คนพิการทุกคน ได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง

3.2 นโยบายที่ 2 คนพิการได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของแต่ละประเภทความพิการในทุกระบบและทุกรูปแบบการศึกษา มี 3 ยุทธศาสตร์ดังนี้

3.2.1 ยุทธศาสตร์ที่ 2.1 พัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลให้เหมาะสมสำหรับคนพิการ มีมาตรการดังนี้

3.2.1.1 พัฒนามาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับ คนพิการแต่ละประเภทความพิการในทุกระบบ และรูปแบบการศึกษา

3.2.1.2 ส่งเสริม การวิจัย พัฒนามาตรฐานและการประกันคุณภาพ การศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตรนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษา การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับความต้องการจำเป็น พิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

3.2.1.3 พัฒนาระบบและให้การสนับสนุน สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น พิเศษของคนพิการแต่ละประเภทในทุกระบบและรูปแบบ

3.2.1.4 กำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการวัดและ ประเมินผลการศึกษา การเทียบโอน สำหรับคนพิการแต่ละประเภทในทุกระบบ และ รูปแบบการศึกษา

3.2.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2.2 พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ มีมาตรการ ดังนี้

3.2.2.1 ส่งเสริมให้มีมาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐานคุณวุฒิ เกณฑ์การ ประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูการศึกษาพิเศษ

3.2.2.2 ส่งเสริม สนับสนุนการผลิตครูการศึกษาพิเศษให้ครูการศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์ ได้รับการพัฒนาศักยภาพ องค์ความรู้ การศึกษาต่อเนื่องและทักษะในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการแต่ละประเภทในทุกระบบ และรูปแบบการศึกษา

3.2.2.3 ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาสมรรถนะบุคลากร ผู้ดูแลคนพิการ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการแต่ละประเภทในทุกระบบ และรูปแบบการศึกษา

3.2.2.4 ปรับปรุง กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่เกี่ยวกับการพัฒนาครูการศึกษาพิเศษ ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

3.2.3 ยุทธศาสตร์ที่ 2.3 พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้สำหรับคนพิการ มีมาตรการ ดังนี้

3.2.3.1 ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการให้มีระบบการประกันคุณภาพ และได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพภายในและภายนอก

3.2.3.2 ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีคุณภาพที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

3.2.3.3 ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในทุกสังกัด จัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอนตลอดจนบริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่คนพิการสามารถเข้าถึงได้

3.3 นโยบายที่ 3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

3.3.1 ยุทธศาสตร์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ มีมาตรการ ดังนี้

3.3.1.1 ส่งเสริมความเข้มแข็ง และพัฒนาศักยภาพเครือข่ายในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

3.3.1.2 ส่งเสริม สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

3.3.1.3 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครอบครัวมีบทบาทในการพัฒนา
ศักยภาพคนพิการอย่างต่อเนื่องและการเรียนรู้โดยครอบครัว

3.3.1.4 พัฒนากลไก การประสานงานเครือข่ายในการจัดการศึกษา
สำหรับคนพิการทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการอย่างเป็นระบบ

3.4 นโยบายที่ 4 พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

3.4.1 ยุทธศาสตร์ 4.1 พัฒนาระบบการบริหารและกลไกในการจัด
การศึกษาสำหรับคนพิการ มีมาตรการ ดังนี้

3.4.1.1 จัดทำแผนแม่บทในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการให้
ครอบคลุมทุกระดับและประเภทความพิการ

3.4.1.2 พัฒนาระบบการจัดการศึกษา ระบบการส่งต่อ และระบบ
การสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างเป็นรูปธรรม

3.4.1.3 เร่งจัดทำกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่เอื้อต่อ
การบริหารจัดการศึกษาสำหรับคนพิการที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และพระราชบัญญัติการจัด
การศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551

3.4.1.4 กำหนดนโยบายด้านการบริหาร และกลไกการจัดการศึกษา
สำหรับคนพิการ พร้อมจัดทำแผนพัฒนาสู่การปฏิบัติ

3.4.1.5 ส่งเสริมศักยภาพในการประสานสัมพันธ์ การประสานงาน
กำกับติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในระดับชาติ

3.4.1.6 ส่งเสริมความเข้มแข็งในการบริหารงานของสถานศึกษา
โรงเรียนตีประจำตำบล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานที่จัดการศึกษาสำหรับ
คนพิการ

3.4.1.7 ยกกระดับสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษให้มีฐานะ
เทียบเท่ากรม

3.4.2 ยุทธศาสตร์ที่ 4.2 ปฏิรูประบบการเงิน การคลัง และงบประมาณ
เพื่อการศึกษาสำหรับคนพิการ มีมาตรการ ดังนี้

3.4.2.1 เร่งรัดให้มีรายได้จากการออกสลากการกุศล และภาษีของ
สินค้าที่เป็นต้นเหตุแห่งความพิการเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็ก
พิการ

3.4.2.2 ให้รัฐบาลเพิ่มงบประมาณสนับสนุนกองทุนส่งเสริมและ
พัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการเพื่อใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

3.4.2.3 ส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมือกับองค์กรภาคเอกชนในการ
จัดการศึกษาสำหรับคนพิการโดยเฉพาะระบบร่วมทุน

3.4.2.4 สนับสนุนเงินอุดหนุนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ
ภาคเอกชนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับค่าใช้จ่ายจริง (สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2558, หน้า 5-8)

4. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

4.1 เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา
พ.ศ.2552 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 3 และมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการจัด
การศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงออก
ประกาศกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศฉบับนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ.2552”

ข้อ 2 ประเภทของคนพิการ มีดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น
2. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
3. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
4. บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือ

สุขภาพ

5. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
6. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา
7. บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์
8. บุคคลออทิสติก
9. บุคคลพิการซ้อน

ข้อ 3 การพิจารณาบุคคลที่มีความบกพร่องเพื่อจัดประเภทของคนพิการ
ให้มีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น ได้แก่ บุคคลที่สูญเสียการ
เห็นตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงตาบอดสนิท ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภทดังนี้

1.1 คนตาบอด หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นมาก จนต้องใช้ สีสัมผัสและเสียงหากตรวจวัดความชัดของสายตาข้างดีเมื่อแก้ไขแล้ว อยู่ในระดับ 6 ส่วน 60 (6/60) หรือ 20 ส่วน 200 (20/200) จนถึงไม่สามารถรับรู้เรื่องแสง

1.2 คนเห็นเลือนราง หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นแต่ยังสามารถอ่านอักษรตัวพิมพ์ขยายใหญ่ด้วยอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ หรือเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก หากวัดความชัดของสายตาข้างดีเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับ 6 ส่วน 18 (6/18) หรือ 20 ส่วน 70 (20/70)

2. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้แก่ บุคคลที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ระดับหูตึงน้อยจนถึงหูหนวก ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1 คนหูหนวก หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถเข้าใจการพูดผ่านทาง การได้ยินไม่ว่าจะใส่เครื่องช่วยฟัง ซึ่งโดยทั่วไปหากตรวจ การได้ยินจะมีการสูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบลขึ้นไป

2.2 คนหูตึง หมายถึง บุคคลที่มีการได้ยินเหลืออยู่เพียงพอที่จะได้ยินการพูดผ่านทาง การได้ยิน โดยทั่วไปจะใส่เครื่องช่วยฟัง ซึ่งหากตรวจวัดการได้ยินจะมีการสูญเสียการได้ยินน้อยกว่า 90 เดซิเบลลงมาถึง 26 เดซิเบล

3. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ บุคคลที่มีความจำกัดอย่างชัดเจนในการปฏิบัติตน (Functioning) ในปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ คือ ความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญร่วมกับความจำกัดของ ทักษะการปรับตัวอีกอย่างน้อย 2 ทักษะจาก 10 ทักษะ ได้แก่ การสื่อความหมาย การดูแล ตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้านทักษะทางสังคมหรือการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การรู้จักใช้ ทรัพยากรในชุมชน การรู้จักดูแลควบคุมตนเอง การนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน การ ทำงาน การใช้เวลารว่าง การรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ทั้งนี้ ได้แสดงอาการ ดังกล่าวก่อนอายุ 18 ปี

4. บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือ สุขภาพ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

4.1 บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว ได้แก่ บุคคลที่มีอวัยวะไม่สมบูรณ์หรือขาดหายไป กระดูกหรือกล้ามเนื้อผิดปกติ มีอุปสรรค ในการเคลื่อนไหว ความบกพร่องดังกล่าวอาจเกิดจากโรคทางระบบประสาท โรคของ ระบบกล้ามเนื้อและกระดูก การไม่สมประกอบ มาแต่กำเนิด อุบัติเหตุและโรคติดต่อ

4.2 บุคคลที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ได้แก่ บุคคลที่มีความเจ็บป่วยเรื้อรังหรือมีโรคประจำตัวซึ่งจำเป็นต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา ซึ่งมีผลทำให้เกิดความจำเป็นต้องได้รับการศึกษาพิเศษ

5. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้แก่ บุคคลที่มีความผิดปกติในการทำงานของสมองบางส่วนที่แสดงถึงความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ที่อาจเกิดขึ้นเฉพาะความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน คือ การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ซึ่งไม่สามารถเรียนรู้ในด้านที่บกพร่องได้ ทั้งที่มีระดับสติปัญญาปกติ

6. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องในการเปล่งเสียงพูด เช่น เสียงผิดปกติ อัตราความเร็วและจังหวะการพูด ผิดปกติหรือบุคคลที่มีความบกพร่องในเรื่องความเข้าใจหรือการใช้ภาษาพูด การเขียน หรือระบบสัญลักษณ์อื่นที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งอาจเกี่ยวกับรูปแบบ เนื้อหาและหน้าที่ของภาษา

7. บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ ได้แก่ บุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติเป็นอย่างมาก และปัญหาทางพฤติกรรมนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลจากความบกพร่องหรือความผิดปกติทางจิตใจหรือสมองในส่วนของ การรับรู้ อารมณ์หรือความคิด เช่น โรคจิตเภท โรคซึมเศร้า โรคสมองเสื่อม เป็นต้น

8. บุคคลออทิสติก ได้แก่ บุคคลที่มีความผิดปกติของระบบการทำงานของสมองบางส่วน ซึ่งส่งผลต่อความบกพร่องทางพัฒนาการด้านภาษา ด้านสังคม และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และมีข้อจำกัดด้านพฤติกรรม หรือมีความสนใจจำกัดเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยความผิดปกตินั้นค้นพบได้ก่อนอายุ 30 เดือน

9. บุคคลพิการซ้อน ได้แก่ บุคคลที่มีสภาพความบกพร่องหรือความพิการมากกว่าหนึ่งประเภทในบุคคลเดียวกัน (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครพนม , 2558, หน้า 15-16)

4.2 เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 อาศัยอำนาจตามมาตรา 4 และมาตรา 8 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 รัฐมนตรีว่าการศึกษาธิการกระทรวงศึกษาธิการ จึงออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552”

ข้อ 2 การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ให้มีองค์ประกอบของแผนตามข้อ 3 และกระบวนการจัดทำแผนตามข้อ 4

ข้อ 3 องค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ประกอบด้วย

1. ข้อมูลทั่วไป เช่น วัน เดือน ปีเกิด ประเภทความพิการ ชื่อตัว ชื่อสกุล และที่อยู่ของผู้เรียน บิดา มารดา ผู้ปกครอง
2. ข้อมูลด้านการแพทย์ หรือด้านสุขภาพ
3. ข้อมูลด้านการศึกษา
4. การกำหนดแนวทางการศึกษาและการวางแผนการจัดการศึกษาพิเศษ

5. ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

6. คณะกรรมการจัดทำแผน

7. ความเห็นของบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้เรียน

8. ข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็น

ข้อ 4 กระบวนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ประกอบด้วย

1. จัดประเมินระดับความสามารถ และความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

2. กำหนดเป้าหมายระยะยาว 1 ปี เป้าหมายระยะสั้น หรือ จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม

3. ประเมินความต้องการจำเป็นของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ในด้าน สิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

4. กำหนดกระบวนการเรียนรู้และปัจจัยที่มีความต้องการจำเป็นทางการศึกษา

5. กำหนดรูปแบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

ข้อ 5 ให้สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับผู้เรียนแต่ละคน โดยมีกรรมการไม่น้อยกว่า 3 คน ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้แทน
2. บิดา หรือมารดา หรือผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลคนพิการ
3. ครูประจำชั้น หรือครูแนะแนว หรือครูการศึกษาพิเศษ หรือครูที่

รับผิดชอบงานด้านการศึกษาพิเศษ ที่ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในกรณีที่สถานศึกษามีนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านความพิการ สถานศึกษานั้นอาจแต่งตั้งให้นักวิชาการดังกล่าวเข้าร่วมเป็นกรรมการเพิ่มเติมด้วยก็ได้

ข้อ 6 ให้คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลประชุมเพื่อจัดทำแผนตามข้อ 2 แล้วนำ แผนไปสู่การปฏิบัติ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งจัดประชุมเพื่อประเมิน ทบทวน และปรับแผน พร้อมจัดทำรายงานผลปีละ 2 ครั้ง

ข้อ 7 ในการส่งต่อผู้เรียนที่จบการศึกษาแต่ละระดับ หรือย้ายสถานศึกษาให้สถานศึกษานำส่งแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล รายงานผลการประเมิน การดำเนินการตามแผน แฟ้มประวัติและแฟ้มสะสมผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการศึกษาต่อไป (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเชียงราย, 2557, หน้า 162-163)

4.3 เรื่อง ปี 2559 ปีแห่งความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต ให้เข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในทุกระดับและทุกระบบ เพื่อเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อให้บุคคลที่มีความจำเป็นพิเศษทุกคนได้รับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI) โดยการคัดกรอง การประเมินความสามารถพื้นฐาน และส่งเสริมพัฒนาการบุคคลที่มีความจำเป็นพิเศษทุกคนให้มีความพร้อมเข้าสู่การศึกษาขั้น

พื้นฐาน

2. เพื่อให้บุคคลที่มีความจำเป็นพิเศษทุกคนที่อยู่ในวัยเรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพและเสมอภาค โดยการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education)

3. เพื่อให้บุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีความพร้อมในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขและสามารถประกอบอาชีพหลังจบการศึกษาโดยจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ (Transition From School to work)

เพื่อให้การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความจำเป็นพิเศษเป็นไปตามเป้าหมายลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา บุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกคนเข้าถึงบริการที่ครบทุกด้านดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการ หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ตามมาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา และมาตรา 9 (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศนโยบาย “ปี 2559 ปีแห่งความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ” โดยมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1. จัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI) เพื่อให้บุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้เข้าถึงบริการทางการศึกษาตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ

2. จัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) เพื่อขยายโอกาสให้กับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมโดยไม่เลือกปฏิบัติ

3. จัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ (Transition From School to work) เพื่อให้บุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2559, ไม่ปรากฏเลขหน้า)

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ภาครัฐมีการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนสำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และมีการช่วยเหลือในด้านเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิตที่เข้ารับบริการในสถานศึกษาต่างๆ รวมทั้งมีการรายงานข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในระบบ SET ซึ่งโรงเรียนประสบปัญหาในด้านบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านการศึกษาพิเศษ และกระบวนการคัดกรองการประเมินความสามารถพื้นฐาน และส่งเสริมพัฒนาการบุคคลที่มีความจำเป็นพิเศษ ดังนั้นการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรวมจึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการทำความเข้าใจกับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

แนวคิดการจัดการเรียนรวม

1. ความหมายของการจัดการเรียนรวม

ความหมายของการจัดการเรียนรวม คำว่า การเรียนรวม มาจากภาษาอังกฤษว่า Inclusion แต่คำว่า Inclusion มิได้แปลว่า การเรียนรวม แต่ที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้ เพราะใช้โดยอนุโลมเพราะไม่มีคำอื่นที่นิยมใช้มากกว่านี้ คำว่า Inclusion แปลว่า การเรียนรวมกันหรือการอยู่รวมกัน ทำกิจกรรมรวมกันที่อาจไม่ใช้การเรียนรวมก็ได้ และคำว่า การเรียนรวม ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Inclusive Education ดังนั้น Inclusion แปลว่า การอยู่รวมกัน Inclusive Education แปลว่า การเรียนรวม Inclusive School แปลว่า โรงเรียนเรียนรวม

การเรียนรวม เป็นปรัชญาที่เชื่อว่า ทุกคนมีค่าเท่าเทียมกัน ทุกคนควรได้รับการปฏิบัติต่อกันอย่างเท่าเทียมกัน และเป็นการจัดให้เด็กทุกคนได้มีโอกาสเรียนด้วยกันทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ไม่ว่าเด็กคนนั้นจะมีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือไม่ก็ตามและยังมีแนวคิดหรือปรัชญาหรือเรียนว่า บัญญัติ 10 ประการในการเรียนรวม ดังนี้

1. โอกาสที่เท่าเทียม (Equal Opportunity) ทุกคนควรได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าเขาจะยากดมีเงินหรือพิการหรือไม่ก็ตาม

2. ความหลากหลาย (Diversity) ในหมู่มวลมนุษย์ย่อมมีความหลากหลายแตกต่างกัน จะให้เหมือนกันทุกคนไม่ได้การให้การศึกษาจะต้องยอมรับความแตกต่างในหมู่ชน การศึกษาที่จะให้แตกต่างกันแต่ทุกคนจะต้องเคารพในความหลากหลาย
3. ทุกคนมีความปกติในตัว (Normalization) จะต้องยอมรับความปกตินี้ๆ ทุกคนอยากเหมือนกัน ไม่มีใครอยาก “ผ่าเหล่าผ่ากอ” ทุกคนจึงควรได้รับการศึกษาไปพร้อมๆ กัน ห้ามให้การศึกษาแยกตามเหล่า
4. สังคมที่มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย (Multicultural Society) ในหนึ่งสังคมย่อมมีความหลากหลายวัฒนธรรม เราต้องยอมรับความหลากหลายเหล่านั้น การให้การศึกษาจะต้องคำนึงถึงความหลากหลายของคนหลายวัฒนธรรมในสังคม
5. ศักยภาพ (Potential) คนทุกคนไม่ว่าจะโง่หรือฉลาดย่อมมีศักยภาพทั้งนั้น แต่ละคนมีศักยภาพไม่เท่ากัน การให้การศึกษาต้องให้จนบรรลุศักยภาพของแต่ละคน ไม่ใช่ให้การศึกษาในปริมาณที่เท่ากัน คุณภาพเท่ากัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละคน
6. มนุษย์นิยม (Humanism) คนเก่งคือคนที่เข้าใจมวลมนุษย์ และช่วยเหลือมนุษย์ดำรงอยู่ร่วมกันได้ ไม่ใช่เก่งแต่วิชาการแต่ทำให้เกิดการแตกแยก
7. การสังคม (Socialization) มนุษย์เป็นสัตว์สังคม เราไม่สามารถแยกมนุษย์ออกจากกันได้ เพราะธรรมชาติของเขาต้องมีสังคม การให้การศึกษาโดยแยกออกไปจึงไม่สอดคล้องกับความเป็นมนุษย์
8. ความเป็นส่วนบุคคล (Individualization) แต่ละคนมีลักษณะเฉพาะ (Unique) ไม่เหมือนใครและไม่มีใครเหมือนการให้การศึกษาถึงแม้จะให้เรียนรวมกันไปก็ต้องคำนึงความต้องการเฉพาะของแต่ละบุคคล
9. การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน (Dependency) มนุษย์เราควรพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้สังคมน่าอยู่
10. สภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment) การให้การศึกษาจะต้องให้ในสภาพที่เขาเรียนได้ และจะต้องนำเขากลับสู่สังคมปกติโดยเร็วที่สุด (ผดุง อารยะวิญญู และ วาสนา เลิศศิลป์, 2551, หน้า 25-26)

2. การจัดรูปแบบการให้บริการ

รูปแบบการให้บริการ หมายถึง ลักษณะการให้ความช่วยเหลือทางการศึกษากับนักเรียนในโรงเรียน การให้ความช่วยเหลืออาจมีลักษณะที่แตกต่างไปจากการสอนนักเรียนในชั้นเรียนปกติ และรูปแบบการให้บริการที่ปฏิบัติกันมากมี 3 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การเรียนรวมเต็มเวลา (Full Inclusion) หมายถึง การที่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะเดียวกันกับเด็กปกติ ตลอดเวลาที่อยู่ในโรงเรียน

รูปแบบที่ 2 การเรียนรวมบางเวลา (Partial Inclusion) ประเภทห้องเสริมวิชาการ (Resource Room Model) เป็นการเรียนรวมกันในบางเวลาและแยกกันเรียนบางเวลา เวลาส่วนใหญ่เรียนรวมกัน เวลาส่วนน้อยเท่านั้นที่แยกกันเรียน และแยกเรียนเฉพาะวิชาที่เรียนรวมกันไม่ได้เพราะทักษะในวิชานั้นๆ แตกต่างกันมาก เช่น ในเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไม่สามารถเรียนเนื้อหาวิชาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ เพราะทักษะของนักเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จึงต้องแยกให้มาเรียนในห้องเสริมวิชาการและเรียนเนื้อหาของภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แต่เมื่อผู้เรียนมีทักษะที่ดีแล้วสามารถเรียนเนื้อหาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หรือ 4 ตามลำดับ ก็ไม่จำเป็นต้องแยกให้นักเรียนมาเรียนในห้องเสริมวิชาการอีก และเข้ากลับสู่ Full Inclusion ดังนั้นเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จึงกลายเป็นเด็กปกติ

รูปแบบที่ 3 การเรียนรวมเต็มเวลา (Full Inclusion) ประเภทมีครูผู้ช่วย (Teacher Aid Model) รูปแบบนี้เหมาะสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องที่รุนแรงมากขึ้นกว่า 2 รูปแบบแรกครูจะจัดให้มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 1 หรือ 2 หรือ 3 คน ในหนึ่งห้องเด็กกลุ่มนี้นั่งเรียนที่โต๊ะเดียวกันหรือโต๊ะติดกัน มีครูผู้ช่วยประจำในห้องเรียนและคอยช่วยเหลือนักเรียนตลอดเวลาเรียนเนื้อหาตามที่ IEP กำหนด (ผดุง อารยะวิญญู และ วาสนา เลิศศิลป์, 2551, หน้า 25-26)

3. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP)

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นแผนการจัดการศึกษาที่จัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนแต่ละคน โดย

กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ด้วยความร่วมมือของผู้ปกครอง ผู้สอน และคณะสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการ เมื่อพบว่าผู้เรียนมีปัญหาทางด้านการศึกษา

สถานศึกษาควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 การรวบรวมข้อมูล ของผู้เรียนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนไม่ว่าจะเป็น ผู้ปกครอง แพทย์ ครู หรือบุคคลอื่นๆ ที่สามารถสอบถามข้อมูลได้ การรวบรวมข้อมูลอาจใช้วิธีการต่างๆ เช่น การสัมภาษณ์ การสอบถาม การสังเกต และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องพร้อมๆ ร่วมกันหาแนวทางการช่วยเหลือ

1.2 การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา การคัดกรองผู้พิการสถานศึกษาต้องขออนุญาตกับผู้ปกครองเพื่อดำเนินการคัดกรองผู้เรียนเสมอ โดยใช้แบบคัดกรองคนพิการทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ หรือใช้แบบคัดกรองของหน่วยงานอื่นๆ เพิ่มเติมตามความเหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อมูลของผู้เรียนที่ละเอียดมากยิ่งขึ้น

กรณีพบผู้เรียนมีแนวโน้มว่ามีความบกพร่องต้องแจ้งให้ผู้ปกครองทราบว่า โรงเรียนค้นพบอะไรเกี่ยวกับผู้เรียนและแนะนำให้ผู้ปกครองนำส่งแพทย์ หรือนักวิชาชีพวินิจฉัยเพิ่มเติม

2. ขั้นตอนจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

2.2 การตรวจสอบความสามารถพื้นฐาน

2.3 การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

3. ขั้นตอนนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไปใช้ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล ครูผู้สอนวิเคราะห์ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เป้าหมายระยะสั้น) ที่กำหนดในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมาดำเนินการออกแบบแผนการสอนเฉพาะบุคคลตามองค์ประกอบของแผนการสอนเฉพาะบุคคล ให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษ

3.2 การนำแผนการสอนเฉพาะบุคคลไปใช้ ครูผู้สอนนำแผนการสอนเฉพาะบุคคลไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามที่กำหนดไว้ในแต่ละขั้นตอนและวิธีสอน

พร้อมทั้งบันทึกหลังสอนและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง

4. ขั้นตอนการประเมินผลการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล

คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลประชุมเพื่อประเมิน ทบทวน และปรับแผนพร้อมจัดทำรายงานผลการเรียนรู้อย่างน้อยปีการศึกษาละ 2 ครั้ง ดังนี้

4.1 การประเมินผลการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล เป็นการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ทราบว่าผู้เรียนมีพัฒนาการตามที่ระบุไว้ในแผนการสอนเฉพาะบุคคลหรือไม่ โดยประเมินตามวิธีการ เครื่องมือ และเกณฑ์ระดับคุณภาพที่ระบุไว้ในแผนการสอนเฉพาะบุคคล

4.2 การประเมินผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เป้าหมายระยะสั้น) ทำได้โดยประมวลผลการผ่านของจำนวนแผนการสอนเฉพาะบุคคล และนำมาเทียบกับเกณฑ์และวิธีประเมินผลการผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

4.3 การประเมินผลการเรียนรู้ตามเป้าหมายระยะยาว 1 ปี โดยประมวลผลการผ่านและไม่ผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของผู้เรียน และนำมาเทียบเกณฑ์การผ่านตามที่สถานศึกษากำหนด

4.4 การประเมินผลการเรียนรู้และระดับคุณภาพตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยประมวลผลการผ่านและไม่ผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของทุกเป้าหมายระยะยาว 1 ปี

5. ขั้นการสรุปและรายงานผล

การสรุปและรายงานผลการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลนั้นสถานศึกษาต้องรายงานผลความก้าวหน้าของผู้เรียนตามแบบรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองรับทราบอย่างน้อยปีการศึกษาละ 2 ครั้ง

6. ขั้นการส่งต่อ

การส่งต่อผู้เรียนที่จบการศึกษาแต่ละระดับชั้น หรือย้ายสถานศึกษา ให้สถานศึกษานำส่งแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล รายงานผลการพัฒนาผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการศึกษาต่อไป หากผู้เรียนต้องการรับบริการด้านอื่น เช่น ด้านอาชีพ ด้านการแพทย์ ด้านสังคม เป็นต้น ให้สถานศึกษานำส่งแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล รายงานผลการพัฒนาผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้

สถานศึกษาพิจารณาดำเนินการจัดทำแผนการให้บริการช่วงเชื่อมต่อ (Individual Transition Plan) ตามความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนเฉพาะบุคคล (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครพนม, 2558, หน้า 66-68)

4. หลักการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท

การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework)

โรงเรียนเรียนร่วมสามารถประกันสิทธิและโอกาส รวมทั้งจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตาม หลักเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และสามารถเป็นต้นแบบให้แก่โรงเรียนอื่นได้ ทั้งนี้โดยมีการทำงานอย่างเป็นระบบโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและมีแนวทางการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้ โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ประกอบด้วย

1. นักเรียน (S-Student)

นักเรียน หมายถึง นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องและนักเรียนทั่วไป โรงเรียนควรเตรียมความพร้อมของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 เตรียมความพร้อมนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ในด้านร่างกายวิชาการ อารมณ์และสังคม และการช่วยเหลือตนเอง หากพิการตั้งแต่แรกเกิด จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มหรือเตรียมความพร้อมทันทีที่พบความพิการเพื่อพัฒนาศักยภาพทุกด้านซึ่งในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มนั้น เป็นช่วงสำคัญที่สุดที่เด็กควรได้รับการเตรียมความพร้อมเพราะช่วงอายุ 0-3 ปี เป็นช่วงที่สมองเจริญเติบโตมากที่สุด การเตรียมความพร้อมทำได้โดยกระตุ้นพัฒนาการในส่วนที่เหลืออยู่ เมื่อได้รับการพัฒนาระดับการทำงานต่างๆ (function level) จะสูงขึ้นและในทางกลับกัน หากไม่ได้รับการพัฒนาการกระตุ้นหรือการส่งเสริมส่วนที่เหลืออยู่อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการทำงานต่างๆ จะเลือนหายไปทำให้เด็กเสียโอกาสในการเรียนรู้ทันที ดังนั้น การช่วยเหลือฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ยิ่งทำได้ทันช่วงที่ตั้งแต่แรกเกิดและทำได้ อย่างถูกต้องจะสามารถฟื้นฟูสมรรถภาพความพิการได้อย่างเห็นผลชัดเจน

1.2 การเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไป ทางโรงเรียนจะต้องเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนทั่วไปในโรงเรียน โดยการให้ข้อมูลเพื่อให้นักเรียนทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจเกิดการยอมรับสามารถให้ความช่วยเหลือและปฏิบัติต่อนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องอย่างถูกวิธีและเท่าที่จำเป็น ที่ผ่านมามีพบวาทะคนส่วนใหญ่มีทัศนคติ

เชิงลบต่อคนพิการ หรือที่มีความบกพร่อง เช่น สมเพช เวทนา สงสาร กลัว ไม่ไว้ใจใจ โดยมักเกิดจากความไม่รู้หรือไม่มีข้อมูลที่ถูกต้อง

2. สภาพแวดล้อม (E –Environment)

2.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ควรจัดให้นักเรียนพิการหรือบกพร่องในการเรียนให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment , LRE)โรงเรียนควรพยายามให้เด็กได้เรียนร่วมในชั้นเรียนทั่วไปให้มากที่สุด หากไม่สามารถจัดให้เด็กเรียนร่วมได้เต็มเวลา ก็อาจจัดแบ่งเป็นบางเวลาได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการ หรือที่มีความบกพร่องเป็นเฉพาะบุคคลได้

2.2 บุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของเด็ก ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูและบุคคลอื่นในโรงเรียน โรงเรียนทั่วไปที่มีการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหาร จะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในโรงเรียนที่จะเป็นผู้นำ และสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเรียนร่วมในโรงเรียน หากทางโรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนไว้แล้ว ผู้บริหารจะต้องนำเสนอเรื่องการจัดการเรียนร่วมให้คณะกรรมการโรงเรียนทราบ และพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน ซึ่งควรประกอบด้วยผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ครูทั่วไป ครูการศึกษาพิเศษ พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรภายนอกเพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วม แนวทางการดำเนินงาน จัดสรรงบประมาณ

3. กิจกรรมการเรียนการสอน (A–Activities)

กิจกรรมการเรียนการสอน คือ กิจกรรมภายในและภายนอกห้องเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ที่จะช่วยให้นักเรียนทั่วไป และนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องได้รับการพัฒนา ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งประกอบด้วย

3.1 การบริหารจัดการหลักสูตร

3.1.1 แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program, IEP)

3.1.2 แผนการสอนรายบุคคล (Individual Implementation Plan, IIP)

3.1.3 การตรวจสอบทางการศึกษา (Education Assessment)

3.1.4 เทคนิคการสอน

- 3.1.5 การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน
- 3.1.6 การจัดกิจกรรมการสอนนอกห้องเรียนและชุมชน
- 3.1.7 การประกันคุณภาพ
- 3.1.8 การรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าเรียน
- 3.1.9 การจัดตารางเวลาให้บริการสอนเสริม

4. เครื่องมือ (T -Tools)

เครื่องมือ หมายถึง สิ่งที่นำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ เรียนร่วมช่วยให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเกิดการเรียนรู้และดำรงชีวิตได้ อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เครื่องมือ ดังกล่าวหมายถึงสิ่งต่อไปนี้

- 4.1 นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป็นการกำหนดทิศทางในการ ปฏิบัติงาน และระบบการให้บริการที่ชัดเจน
- 4.2 งบประมาณ โรงเรียนจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณให้เป็นการ เฉพาะ เพื่อการจัดการเรียนร่วมให้กับเด็กพิการหรือที่มีความบกพร่อง
- 4.3 ระบบการบริหารจัดการ
- 4.4 กฎกระทรวง ได้แก่ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และ วิธีการให้คนพิการมีสิทธิ์ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใด ทางการศึกษา พุทธศักราช 2545
- 4.5 เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก (Assistive Technology, AT)
- 4.6 สิ่งอำนวยความสะดวก (Accessibility)
- 4.7 สื่อ หมายถึง สื่อทางการศึกษา ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 4.8 บริการ หมายถึง บริการต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของ คนพิการ แต่ละประเภท
- 4.9 ตำรา อาจจัดทำในรูปแบบอื่นที่นอกเหนือไปจากตัวพิมพ์
- 4.10 ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา หมายถึง มาตรการอื่นที่ นอกเหนือจากสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ที่ช่วยเหลือและสนับสนุนการเรียนรู้ ของ คนพิการ

4.11 ครูการศึกษาพิเศษ หมายถึง ครูที่ได้รับการศึกษาสาขา การศึกษาพิเศษในระดับปริญญาตรี ขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่ กฎกระทรวงศึกษาธิการกำหนด (ณัชร ศุภสมุทร์ และคณะ. 2557. หน้า 14–18)

จากการศึกษาผู้วิจัย พบว่า การจัดการเรียนรวม สำหรับบุคคลที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษได้บัญญัติไว้ 10 ประการในการจัดการเรียนรวม คือ 1) โอกาสที่เท่าเทียม (Equal Opportunity) 2) ความหลากหลาย (Diversity) 3) ทุกคนมีความปกติในตัว (Normalization) 4) สังคมที่มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย (Multicultural Society) 5) ศักยภาพ (Potential) 6) มนุษย์นิยม (Humanism) 7) การสังคม (Socialization) 8) ความเป็นส่วน บุคคล (Individualization) 9) การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน (Dependency) และ 10) สภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment) ซึ่งรูปแบบการให้บริการ มี 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การเรียนรวมเต็มเวลา (Full Inclusion) 2) การเรียนรวมบางเวลา (Partial Inclusion) และ 3) การเรียนรวมเต็มเวลา (Full Inclusion) มีการจัดทำแผนการจัดการ การศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นแผนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น พิเศษของผู้เรียนแต่ละคน โดยการบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) เพื่อจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้อย่างมี ประสิทธิภาพเป็นไปตาม หลักเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดและสามารถเป็นต้นแบบให้แก่ โรงเรียนอื่นได้ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและมีแนวทางการบริหารการเรียนรวมโดยใช้ โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ประกอบด้วย 1) นักเรียน (S-Student) 2) สภาพแวดล้อม (E -Environment) 3) กิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities) และ 4) เครื่องมือ (T -Tools)

มาตรฐานการจัดการเรียนรวม

มาตรฐานการจัดการเรียนรวม ในที่นี้ผู้วิจัยใช้มาตรฐานการเรียนรวม เพื่อการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปี พ.ศ. 2555 ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนมีผลการพัฒนาเต็มศักยภาพ หมายถึง ผู้เรียนที่เรียนร่วมพัฒนา เต็มศักยภาพ โดยได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะที่ สอดคล้องตามความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา

1.1 ผู้เรียนมีผลการพัฒนาเต็มศักยภาพตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) หมายถึง ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) พิจารณาได้ดังนี้

1.1.1 ความรู้ความสามารถ และทักษะของผู้เรียนตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

ครูปฏิบัติงานเรียนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล หมายถึง ครูมีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดีและสามารถปฏิบัติต่อผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมต่อการจัดการเรียนร่วมโดยผ่านการฝึกอบรมหรือพัฒนาให้มีทักษะการจัดการเรียนร่วม สามารถวิเคราะห์ผู้เรียน จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) จัดหา ผลิต และใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สามารถนำแผนไปสู่การปฏิบัติ นำข้อมูลจากการวัดและประเมินผลไปพัฒนาผู้เรียนรวมทั้งใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมกับสภาพความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาของผู้เรียน

2.1 ครูมีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วมและปฏิบัติต่อผู้เรียนอย่างเหมาะสม ประกอบด้วย 1) ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนร่วม ลักษณะและประเภทของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา หลักสูตรและการปรับหลักสูตรสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) กระบวนการจัดการเรียนการสอน การใช้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาของผู้เรียนเฉพาะบุคคล 2) ครูทุกคนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วม โดยมีท่าทีหรือมีความรู้สึกที่ดีและยอมรับการจัดให้คนพิการได้เข้าศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไปทุกระดับและหลากหลายรูปแบบ รวมถึงสนับสนุนการจัดการศึกษาให้สามารถรองรับการเรียนการสอนสำหรับคนทุกกลุ่มรวมทั้งคนพิการ 3) ครูทุกคนปฏิบัติต่อผู้เรียนอย่างเหมาะสม โดยการดูแลเอาใจใส่ ไม่แสดงอาการรังเกียจ ดูหมิ่นเหยียดหยามคำนึงถึงสิทธิโอกาส ความเสมอภาค ความเท่าเทียมทางการศึกษาและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ พิจารณาได้ดังนี้

2.1.1 ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนร่วม

2.1.2 ครูมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วม

2.1.3 ครูปฏิบัติต่อผู้เรียนอย่างเหมาะสม

2.2 ครูเข้ารับการฝึกอบรมหรือพัฒนาให้มีทักษะในการจัดการเรียนร่วม หมายถึง ครูทุกคนเข้ารับการประชุม ฝึกอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม สำหรับผู้เรียนแต่ละประเภทความพิการ รวมทั้งการศึกษาต่อและหรือการศึกษาเพิ่มเติม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ มูลนิธิหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ สถานศึกษา โรงพยาบาล สถาบันอุดมศึกษา ฯลฯ พิจารณาได้จากการศึกษาต่อหรือการศึกษาเพิ่มเติม การประชุม อบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม จัดโดยหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3 ครูมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ซึ่ง IEP หมายถึง แผนซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ตลอดจนกำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล ครูที่สอนนักเรียนเรียนร่วมมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 โดยวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียน กำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล ตลอดจนนำแผนสู่การปฏิบัติ ประเมินและนำผลการประเมินเสนอต่อคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อพิจารณาประเมิน ทบทวน และปรับแผนพร้อมจัดทำรายงานผลปีละ 2 ครั้ง พิจารณาได้ดังนี้

2.3.1 ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

2.3.2 ครูจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มีองค์ประกอบ ตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

2.3.3 กระบวนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

ดำเนินงานตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

2.3.4 มีการประเมิน ทบทวน และปรับแผนพร้อมจัดทำ

รายงานผล ปีละ 2 ครั้ง

2.4 ครูจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation

Plan : IIP) ที่สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ซึ่ง IIP หมายถึง แผนการสอนที่จัดขึ้นเป็นเฉพาะบุคคลสำหรับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน IEP ประกอบด้วย 1) ชื่อผู้เรียน 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้ 3) จำนวน คาบ 4) ครั้งที่หรือวันเริ่มสอน 5) จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม 6) เนื้อหา 7) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 8) สื่อการจัดการเรียนรู้ 9) สิ่งเสริมแรงที่ใช้ 10) การประเมินผล 11) การบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือข้อเสนอแนะ 12) ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายครูที่สอนนักเรียนเรียนร่วมมีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) สำหรับผู้เรียนเรียนร่วมเป็นรายบุคคลชั่วโมงหรือรายสัปดาห์ โดยนำเป้าหมายระยะยาวและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดจุดประสงค์ย่อยๆ ที่ต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเป้าหมายระยะยาวที่ระบุไว้ใน IEP กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ สิ่งเสริมแรง วิธีการหรือเครื่องมือในการวัดและประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย พิจารณาได้ดังนี้

2.4.1 ครูมีแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

2.4.2 แผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP) มีองค์ประกอบตามที่กำหนด

2.4.3 แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) กำหนดจุดประสงค์ย่อยๆ ที่ต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเป้าหมายระยะยาวที่ระบุไว้ใน IEP

2.4.4 มีการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ สิ่งเสริมแรง และวิธีการหรือเครื่องมือในการวัดและประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2.5 ครูจัดหา ผลิตและใช้เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาใน การพัฒนาผู้เรียน ตามความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา หมายถึง ครูที่สอนนักเรียนเรียนร่วมมีการจัดหาเทคโนโลยี

สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา มีการประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนเฉพาะบุคคล มีการพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน พิจารณาได้ดังนี้

2.5.1 มีการจัดหาและหรือผลิต เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

2.5.2 มีการใช้หรือประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนเฉพาะบุคคล

2.5.3 มีการพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และเผยแพร่ ขยายผลเป็นต้นแบบให้ผู้อื่นนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

2.6 ครูจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนเฉพาะบุคคลอย่างเหมาะสม หมายถึง ครูที่สอนนักเรียนเรียนร่วมมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ใช้สื่อ อุปกรณ์ที่เหมาะสม พัฒนาผู้เรียนรายบุคคล ครบตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) และมีการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไป พิจารณาได้ดังนี้

2.6.1 มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เลือกใช้สื่อ อุปกรณ์ที่เหมาะสม

2.6.2 มีการจัดการเรียนรู้ครบตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ใน IIP

2.6.3 มีการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียน และหรือปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอน

2.7 ครูมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับผู้เรียนเฉพาะบุคคล หมายถึง ครูที่สอนนักเรียนเรียนร่วม มีการวัดและประเมินผล โดยใช้ เครื่องมือหรือวิธีการ ในการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ประเมินและบันทึกผลที่ได้จากการวัดและประเมิน ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน ตลอดจนการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกด้านการวัดและประเมินผล (Assessment Accommodations) ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล เช่น ปรับเครื่องมือ วิธีการสอบ เวลา และการบริหารจัดการ รวมทั้งมีการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการเรียน ความก้าวหน้า จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง เพื่อวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนเฉพาะบุคคล

และใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินผลการเรียน พิจารณาได้ดังนี้

- 2.7.1 ใช้เครื่องมือหรือวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน
 - 2.7.2 มีการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกด้านการวัดและประเมินผล (Assessment Accommodations) และสอดคล้องกับผู้เรียนเฉพาะบุคคลตามที่ระบุไว้ใน IIP
 - 2.7.3 มีการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการเรียน ความก้าวหน้า จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง และใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินผลการเรียน
 - 2.7.4 ใช้ผลการประเมินเพื่อวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนเฉพาะบุคคล
- 2.8 ครูใช้กระบวนการวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียนเฉพาะบุคคล หมายถึง ครูที่สอนนักเรียนเรียนร่วมมีการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผู้เรียนเฉพาะบุคคล ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การหาสาเหตุของปัญหา การกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหา การทดลองใช้สื่อ นวัตกรรมในการพัฒนาและการแก้ปัญหาหรือการพัฒนา รวมทั้งการสรุปและรายงานการวิจัยอย่างง่ายหรือเต็มรูปแบบ พิจารณาได้ดังนี้
- 2.8.1 ครูนำผลการประเมินผู้เรียนเฉพาะบุคคลมาวิเคราะห์สภาพปัญหาและจุดที่ต้องการพัฒนา
 - 2.8.2 ครูมีการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมในการพัฒนาผู้เรียน
 - 2.8.3 ครูจัดทำรายงานผลการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนเฉพาะบุคคล
 - 2.8.4 ใช้ผลการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและเผยแพร่

3. ด้านการบริหารจัดการเรียนร่วม

ผู้บริหารบริหารจัดการเรียนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล หมายถึง ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดี และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SMB) ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ มีการจัดกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transition) และยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคล องค์กรที่มีส่วนร่วมด้านการจัดการเรียนร่วม ดังต่อไปนี้

- 3.1 ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการเรียนร่วม หมายถึง ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการและ

แนวคิดในการจัดการเรียนร่วม การบริหารหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วม โดยมีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการกำหนดทิศทางของการพัฒนาการจัดการเรียนร่วมของ สถานศึกษาในอนาคตที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน บนพื้นฐานของการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการวางแผน มีภาวะผู้นำในการ ริเริ่ม นำเทคนิควิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษทางการศึกษา พิจารณาได้ดังนี้

3.1.1 มีความรู้ความเข้าใจ ในการบริหารจัดการเรียนร่วม

3.1.2 มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วม

3.1.3 มีการกำหนดทิศทางของการพัฒนาการจัดการเรียนร่วม

3.1.4 มีการวางแผนเพื่อบรรลุตามทิศทางที่กำหนดไว้ โดยการ

วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.1.5 มีภาวะผู้นำในการริเริ่มนำเทคนิควิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3.2 ผู้บริหารมีการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) หมายถึง ผู้บริหารมีการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) โดยการบริหารจัดการด้านผู้เรียน (Student : S) ด้านสภาพแวดล้อม (Environment : E) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (Activity : A) และด้านเครื่องมือ (Tools : T) พิจารณาได้ดังนี้

3.2.1 มีการเตรียมความพร้อมผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษทางการศึกษา และผู้เรียนทั่วไป (S)

3.2.2 มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

3.2.3 มีการบริหารหลักสูตร การจัดทำแผนการจัดการศึกษา

เฉพาะบุคคล (IEP) การตรวจสอบทางการศึกษา เทคนิคการสอน การรายงาน ความก้าวหน้าของนักเรียน การจัดกิจกรรมการสอนนอกห้องเรียนและชุมชน การประกัน คุณภาพ การรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าเรียน การจัดทำตารางเรียน การ ประสานความร่วมมือ การนิเทศติดตามประเมินผล และปรับปรุงงาน (A)

3.2.4 มีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ งบประมาณ ระบบการบริหารจัดการ กฎกระทรวงเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก (AT) สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ค่าเช่า ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ครูการศึกษาพิเศษ และนักวิชาชีพอื่น (T)

3.2.5 มีผลการดำเนินงานตามโครงสร้างชี้ที่เป็นประจักษ์ ระดับเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป และหรือ มีการใช้กระบวนการบริหารอื่นๆ ในการพัฒนาการจัดการเรียนร่วม

3.3 ผู้บริหารมีการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based management : SBM) หมายถึง ผู้บริหารมีการบริหารจัดการเรียนร่วม โดยใช้หลักการบริหาร 1) หลักกระจายอำนาจ 2) หลักการมีส่วนร่วม 3) หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน 4) หลักบริหารตนเอง 5) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล พิจารณาได้ดังนี้

3.3.1 มีโครงสร้างการบริหารจัดการเรียนร่วม โดยมอบหมายงาน ความรับผิดชอบแก่ผู้เกี่ยวข้อง และกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนร่วมอย่างชัดเจน

3.3.2 ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบด้วย ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานอื่นรับรู้ และให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถให้คำแนะนำ ชี้แนะแก่ผู้บริหารสถานศึกษาอื่นๆ ได้

3.3.3 มีระบบการบริหารจัดการเรียนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา ตามบริบทของสถานศึกษา

3.3.4 มีการกำกับติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการเรียนร่วม ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

3.3.5 มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง และพัฒนา งานอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน

3.4 ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการเรียนร่วม ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการจัดการเรียนร่วม หมายถึง ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการเรียนร่วมให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ร่วมรับผิดชอบการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ มีการนิเทศ ติดตาม กำกับ ประเมินผลการดำเนินงาน และรายงานตาม

แผนปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมพิจารณาได้ดังนี้

3.4.1 ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนด เป้าหมายในแผนงานหรือโครงการ

3.4.2 ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมรับผิดชอบดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการจัดการเรียนร่วม

3.4.3 ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องมีการนิเทศ ติดตาม กำกับ ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดการเรียนร่วม

3.4.4 ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง พัฒนา การจัดการเรียนร่วม

3.4.5 สร้างและรายงานผลการดำเนินงาน เผยแพร่และ ประชาสัมพันธ์ต่อสาธารณชน

3.5 สถานศึกษามีกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transition) หมายถึง สถานศึกษามีกระบวนการส่งต่อและเปลี่ยนผ่าน มีการจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่าน โดยการสำรวจ จัดทำและจัดเก็บข้อมูลของผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา จัดเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมรวมทั้งประสานงานภาคีเครือข่าย ให้ผู้เรียนได้รับการ บริการด้านการศึกษา การแพทย์ การสังคมสงเคราะห์ และการอาชีพ เพื่อลดข้อจำกัดให้ น้อยที่สุด และได้รับโอกาสในการพัฒนาตามศักยภาพ ทั้งการเรียนต่อและประกอบอาชีพ พิจารณาได้จาก

3.5.1 มีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษทางการศึกษา เพื่อการส่งต่อและเปลี่ยนผ่านทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

3.5.2 มีการจัดทำแผนการส่งต่อและเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (Individual Transition Plan : ITP)

3.5.3 มีการสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ส่งและผู้รับและจัดเตรียม ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาก่อนการส่งต่อหรือเปลี่ยนผ่าน

3.5.4 มีการดำเนินการส่งต่อและเปลี่ยนผ่าน

3.5.5 มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงการ ดำเนินงาน

3.6 มีการส่งเสริมสนับสนุน ยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลและองค์กรที่มี ส่วนร่วมด้านการจัดการเรียนร่วม หมายถึง สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ขวัญ

กำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลและองค์กรที่มีส่วนร่วมด้านการจัดการเรียนร่วมในรูปแบบต่างๆ เช่น ยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณ มอบโล่รางวัล แก่บุคคลและองค์กรที่มีส่วนร่วมด้านการจัดการเรียนร่วมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างแพร่หลาย พิจารณาได้ดังนี้

3.6.1 การสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคคลและองค์กรที่มีส่วนร่วมด้านการจัดการเรียนร่วมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในรูปแบบต่างๆ

4. ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนร่วม หมายถึง สถานศึกษามีการกำหนดวิธีการหรือขั้นตอนการดำเนินงานสร้าง ส่งเสริม ช่วยเหลือ สนับสนุนให้มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนร่วม มีกระบวนการที่เกื้อหนุนในการจัดการเรียนร่วม ให้ผู้เรียน บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เกิดการเรียนรู้โดยผ่านสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ องค์ความรู้ต่างๆ จนสามารถสร้างความรู้ ทักษะ มีระบบการจัดการความรู้ มีการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งบุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง

4.1 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน ให้ผู้เรียนและครอบครัวสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ หมายถึง สถานศึกษามีการวางแผนและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนร่วม และให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง แสวงหาความรู้และเรียนรู้โดยผ่านแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม พิจารณาได้ดังนี้

4.1.1 มีการจัดทำแผนหรือโครงการ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

4.1.2 มีการดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนร่วม

4.1.3 มีการสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนและครอบครัว แสวงหาความรู้และเรียนรู้โดยผ่านแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม

4.1.4 มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการพัฒนาและการใช้แหล่งเรียนรู้

4.1.5 มีการสรุป รายงานผล เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์

4.2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนร่วมระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนร่วมผ่านกิจกรรมสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ องค์กรความรู้ต่างๆ จนสามารถสร้างความรู้ ทักษะ มีระบบการจัดการความรู้ มีการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งบุคลากรภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง พิจารณาได้ดังนี้

4.2.1 มีการกำหนดแนวทางการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนร่วมและมีการระบุนโยบายที่จำเป็น (Knowledge Mapping)

4.2.2 มีการดำเนินการตามแนวทางที่กำหนด กลั่นกรองความรู้ที่จำเป็น (Knowledge Mapping) มาแบ่งปันความรู้ให้กับบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว กับชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

4.2.3 มีระบบการจัดการความรู้ ถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4.2.4 มีการดำเนินการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนร่วม ระหว่างบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษา

4.2.5 มีการนำผลการดำเนินงานการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีการสรุปรายงานผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนร่วม และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษและเรียนร่วม, 2557, หน้า 12-35)

จากการศึกษาผู้วิจัย พบว่า มาตรฐานการเรียนร่วม เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ปี พ.ศ.2555 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของผู้เรียนในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล 2) ด้าน

การจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีการดำเนินงานเรียนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน 3) ด้านการบริหารจัดการเรียนร่วม ผู้บริหารโรงเรียนมีการบริหารจัดการเรียนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และ 4) ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ พร้อมมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรในโรงเรียน เครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บริบทสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม เป็นหน่วยงานที่เกิดขึ้นจากคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 10/2559 เรื่อง การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการในส่วนภูมิภาค สั่ง ณ วันที่ 21 มีนาคม 2559 เนื่องจากพบข้อเท็จจริงถึงสภาพปัญหาในการจัดการการศึกษาในส่วนภูมิภาคของประเทศว่าเกิดจากปัญหาการสั่งการ และการบริหารจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพและไม่เป็นเอกภาพ เป็นปัญหาสำคัญดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูประบบการศึกษา ให้สามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ จึงได้มีคำสั่งหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ วันที่ 3 เมษายน 2560 โดยในข้อ 7 ในแต่ละจังหวัด ให้มีคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “กศจ.” ประกอบด้วย

- (1) ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานกรรมการ
- (2) ศึกษาธิการภาคในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เป็นรองประธานกรรมการ
- (3) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และผู้แทนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นกรรมการ
- (4) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินหกคน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ 2 โดยอย่างน้อยต้องมีผู้แทนองค์กรภาคเอกชน ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ และผู้แทนภาค

ประชาชนด้านละหนึ่งคน

(5) ศึกษาธิการจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

(6) รองศึกษาธิการจังหวัด เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กศจ. อาจแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้

ข้อ 8 ให้ กศจ. มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

(1) อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

(2) กำหนดยุทธศาสตร์ แนวทางการจัดการศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท ประสานและส่งเสริมการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย

(3) พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการศึกษา

(4) พิจารณาและให้ความเห็นชอบกรอบการประเมินผลการปฏิบัติงานและตัวชี้วัดในการดำเนินงานในลักษณะตัวชี้วัดร่วมของส่วนราชการหรือหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

(5) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ 2

(6) กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

(7) วางแผนการจัดการศึกษาและพิจารณาเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษา

(8) เสนอคณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ 2 เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดตามข้อ 9

(9) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานตามความจำเป็นเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของ กศจ. ซึ่งอย่างน้อยต้องมีคณะกรรมการบริหารราชการเชิง

ยุทธศาสตร์ และคณะกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา โดยให้นำองค์ประกอบของ อกศจ. มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการเสนอและการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานตามวรรคหนึ่ง ต้องคำนึงถึงวงเงินงบประมาณที่ได้รับ ความคุ้มค่า ความประหยัด ความรวดเร็วและไม่เป็นการเพิ่มขึ้นขั้นตอนในการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่จำเป็น

(10) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ 2 มอบหมาย

ข้อ 9 ให้ กศจ. เสนอคณะกรรมการขับเคลื่อนตามข้อ 2 เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “อกศจ.” เพื่อช่วยเหลือหรือกลั่นกรองงานให้แก่ กศจ. เกี่ยวกับการบรรจุ การแต่งตั้ง การโยกย้าย การดำเนินการทางวินัย การกำหนดวิทยฐานะ หรือการกำหนดสิทธิประโยชน์ต่างๆ ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ อกศจ. ตามวรรคหนึ่ง ประกอบด้วย

- (1) กรรมการใน กศจ. จำนวนหนึ่งคน เป็นประธานอนุกรรมการ
- (2) กรรมการใน กศจ. จำนวนสองคน เป็นอนุกรรมการ
- (3) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้อำนวยการสถานศึกษาในจังหวัดจำนวนสองคนเป็นอนุกรรมการ
- (4) ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีได้เป็นกรรมการใน กศจ. จำนวนไม่เกินสามคน เป็นอนุกรรมการ

(5) ศึกษาธิการจังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ในกรณีมีความจำเป็น กศจ. อาจแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

ข้อ 11 ให้มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนดการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบายและยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่างๆ ที่มอบหมายและให้มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัดดังต่อไปนี้

- (1) รับผิดชอบงานธุรการของ กศจ. อกศจ. คณะอนุกรรมการบริหารราชการเชิงยุทธศาสตร์ คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา คณะอนุกรรมการและคณะทำงาน รวมทั้งปฏิบัติงานราชการที่เป็นไปตามอำนาจและหน้าที่ของ กศจ. และ

ตามที่ กศจ. มอบหมาย

- (2) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการ
- (3) สั่งการ กำกับ ดูแล เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ
- (4) จัดระบบ ส่งเสริม และประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
- (5) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ
- (6) ดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (7) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การนิเทศ และแนะแนวการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท รวมทั้งติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา
- (8) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
- (9) ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬาเพื่อการศึกษา
- (10) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน
- (11) ปฏิบัติภารกิจตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวงศึกษาธิการ และประสานงานต่างๆ ในจังหวัด

ข้อ 12 ให้มีศึกษาธิการจังหวัด เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของศึกษาธิการภาค มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เฉพาะงานที่เกี่ยวข้องกับ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และให้มี

รองศึกษาธิการจังหวัด เพื่อช่วยเหลืองานศึกษาธิการจังหวัด จำนวนสามคน

ให้ศึกษาธิการจังหวัด รองศึกษาธิการจังหวัด และข้าราชการที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้ ให้ศึกษาธิการจังหวัดดำรงตำแหน่งเทียบเท่ากับข้าราชการพลเรือนสามัญประเภทอำนวยการระดับสูง และผู้ที่ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัดต้องเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการประเภทผู้บริหารการศึกษาหรือเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่รองศึกษาธิการภาค อยู่ก่อนวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ที่ ก.ค.ศ. กำหนด (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม, 2559, ไม่ปรากฏเลขหน้า)

ทิศทางการพัฒนาการศึกษาจังหวัดนครพนม ประกอบด้วย

1. วิสัยทัศน์

มุ่งพัฒนาผู้เรียน อย่างมีคุณภาพ มีความเสมอภาค รองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษอาเซียนและจีนตอนใต้

2. พันธกิจ

- 2.1 ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทสู่สากล
- 2.2 เสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาของประชาชนอย่างทั่วถึง เท่าเทียม
- 2.3 พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
- 2.4 ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษอาเซียนและจีนตอนใต้

3. ประเด็นยุทธศาสตร์

- 3.1 สร้างและพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลเพื่อตอบสนองต่ออัตลักษณ์จังหวัด
- 3.2 ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
- 3.3 ผลิตและพัฒนากำลังคน ที่สอดคล้องกับความต้องการของพัฒนาจังหวัดและเขตเศรษฐกิจพิเศษอาเซียนและจีนตอนใต้
- 3.4 เพิ่มโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงบริการทางการศึกษา การเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาคต่อเนื่องตลอดชีวิต

3.5 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา

3.6 พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

4. เป้าประสงค์

4.1 ผู้เรียนมีคุณภาพ มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาในอนาคต

4.2 มีครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

4.3 มีกำลังคนรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

4.4 ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

4.5 เกิดองค์ความรู้ และทักษะการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

4.6 มีระบบบริหารจัดการการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

5. กลยุทธ์

5.1 พัฒนาศักยภาพคนทุกคนทุกกลุ่มวัยให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ โดยเฉพาะทักษะด้านภาษา ทักษะอาชีพ ให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละบุคคล และตลาดแรงงาน

5.2 พัฒนาและยกระดับคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับ โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาชน

5.3 ปลุกฝังผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ รวมทั้งการเสริมสร้างทักษะชีวิตแก่เด็กและเยาวชน เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขตามศักยภาพของแต่ละบุคคลโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

5.4 พัฒนางานด้านแนะแนว เพื่อเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษา

5.5 พัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาด้านงานวิจัย นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์

5.6 สร้างความร่วมมือและประสานสถาบันอุดมศึกษาในการผลิตครูวิชาเอกให้ตรงกับความต้องการ และสามารถจัดการเรียนที่หลากหลายน

5.7 พัฒนาทักษะภาษาอาเซียน ภาต่างประเทศ และทักษะอาชีพให้กับครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

5.8 เร่งผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการ และรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

5.9 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมีคุณภาพ มีความหลากหลาย และสามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง

5.10 ส่งเสริมการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการและวิถีชีวิตของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ครอบคลุมถึงคนพิการ ด้อยโอกาสและผู้มีความต้องการพิเศษ

5.11 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา และการบริหารจัดการ

5.12 พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วม

5.13 สร้างระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการศึกษา

5.14 พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนทุกระดับโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

5.15 พัฒนาระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานทางการศึกษาหรือสถานศึกษา

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม อยู่ในกลุ่มสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม ประกอบด้วยกลุ่มงานเป็น 7 กลุ่มงาน 1 หน่วยงาน ดังต่อไปนี้ 1) กลุ่มอำนวยการ 2) กลุ่มบริหารงานบุคคล 3) กลุ่มนโยบายและแผน 4) กลุ่มพัฒนาการศึกษา 5) กลุ่มลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน 6) กลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน 7) กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล และ หน่วยตรวจสอบภายใน ซึ่งมีหน่วยงานการศึกษาในจังหวัดนครพนม ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
2. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย
 - 3.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1
 - 3.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
 - 3.3 สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

3.4 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครพนม

4. สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา
5. สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา
6. สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
7. สังกัดอื่นๆ

ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยได้ศึกษาโรงเรียนที่อยู่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งอยู่ในกำกับของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม ดังนี้

- 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 262 โรงเรียน และมีโรงเรียนเรียนรวมจำนวน 159 โรงเรียน
- 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 182 โรงเรียน และมีโรงเรียนเรียนรวมจำนวน 139 โรงเรียน และ
- 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม เขต 22 (นครพนม) มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 51 โรงเรียน และมีโรงเรียนเรียนรวมจำนวน 39 โรงเรียน โดยมีกลุ่มพัฒนาการศึกษาและกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล ดำเนินการส่งเสริมการจัดการศึกษาเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งมีการสำรวจข้อมูลกับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำทะเบียนเพื่อรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นของเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ พร้อมทั้งส่งเสริมการจัดการเรียนให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบ เผยแพร่วิธีการจัดการศึกษาแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง กำกับติดตาม รวบรวมผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม, 2560, หน้า 16-42)

จากการศึกษาบริบทของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม ผู้วิจัยพบว่า มีโรงเรียนที่ดำเนินการจัดการเรียนรวมทั้งหมด 337 โรงเรียน ซึ่งแบ่งตามลักษณะของการเปิดสอนได้ดังนี้ 1) โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 242 โรงเรียน 2) โรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 56 โรงเรียน และ 3) โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 39 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 337 โรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.งานวิจัยในประเทศ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรวมของโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนรวม ซึ่งมีผู้ศึกษาไว้ดังนี้

ปฐิมาพร ล้อมลาย (2555, หน้า 61-64) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยภาพรวม และรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านเครื่องมือและอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร และด้านอื่นๆ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

ณภพ วานิชสาร (2555, หน้า 115-120) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของครูการศึกษาพิเศษในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีภาวะสมาธิสั้น และอยู่ไม่นิ่งในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีบทบาทมากในทุกด้าน โดยบทบาทด้านการให้ความรักความเมตตา ความอดทนและการเอาใจใส่ดูแลต่อผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีภาวะสมาธิสั้นและอยู่ไม่นิ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและบุคคลที่เกี่ยวข้อง การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล การทบทวนปรับปรุงแผนเป็นระยะ การทำงานร่วมกับผู้ปกครองและ นักสหวิทยาการ

ภัทรนันท์ อิงภู (2555, หน้า 197) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 5 ด้านการวางแผนพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ รองลงมาคือ ด้านที่ 2 ด้านการประเมินผลนักเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 3 การจัดโครงการสำหรับที่มีความต้องการพิเศษ 2) การบริหารจัดการแบบเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 1 ด้านการพัฒนา

บุคลากร รองลงมาคือ ด้านที่ 2 ด้านการจัดอาคารสถานที่และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 3 ด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารจัดการเรียนรวมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรศักดิ์ เรือนงาม (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารการ เรียนรวมของโรงเรียนแกนนำสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า 1) การบริหารการ เรียนรวมของโรงเรียนแกนนำสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ใน ระดับมากและมากที่สุด โดย ด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนและบุคลากรอยู่ในระดับ มากที่สุด 2) การเปรียบเทียบการบริหารการ เรียนรวมของโรงเรียนแกนนำสังกัด กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์รับการฝึกอบรม พบว่า ข้าราชการครูที่ ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนแกนนำสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีประสบการณ์ฝึกอบรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการ เรียนรวมของโรงเรียนแกนนำสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการประสานความร่วมมือกับ ชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3) การเปรียบเทียบการบริหารการ เรียน รวมของโรงเรียนแกนนำสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติอยู่ในโรงเรียนแกนนำสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีขนาดโรงเรียน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการ เรียนรวมของโรงเรียนแกนนำสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการเตรียมความ พร้อมบุคลากรและด้านการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ข้าราชการครูที่ ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนแกนนำสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความ คิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 4) การเปรียบเทียบการบริหารการ เรียน รวมของโรงเรียนแกนนำสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรูปแบบการจัดการเรียนรวม พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนแกนนำสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีรูปแบบ การจัดการเรียนรวมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการ เรียนรวมของโรงเรียนแกน นำสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 5) การเปรียบเทียบการ บริหารการ เรียนรวมของโรงเรียนแกนนำสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระยะเวลาการ จัดการเรียนรวม พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนแกนนำสังกัด กรุงเทพมหานครที่มีระยะเวลาการจัดการเรียนรวมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหาร

การเรียนรู้ร่วมของโรงเรียนแกนนำสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 6) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการเรียนรู้ร่วมของโรงเรียนแกนนำ พบว่า ปัญหาด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนและบุคลากร คือ โรงเรียนมักจะปฏิเสธนักเรียน โดยให้เหตุผลว่านักเรียนเต็มแล้วไม่สามารถรับได้ และโรงเรียนไม่มีอัตราครูการศึกษาพิเศษเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนที่มากขึ้น และปัญหาด้านการจัดสภาพแวดล้อม คือ ห้องเรียนมีความคับแคบแต่มีนักเรียนมีจำนวนค่อนข้างมาก ส่วนปัญหาการบริหารการเรียนรู้ร่วมของโรงเรียนแกนนำด้านอื่นๆ คือ ครูการศึกษาพิเศษยังไม่ได้รับเงินเพิ่มพิเศษสำหรับครูการศึกษาพิเศษ (พ.ศ.ศ)

วิไลดา โพธิ์เงิน (2556, หน้า 99) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จากการใช้โปรแกรมพัฒนาครู ด้านการศึกษาพิเศษ ที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการนิเทศแบบมีส่วนร่วม พบว่า 1) ความสามารถในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ของครู หลังการใช้โปรแกรมพัฒนาครูด้านการศึกษาพิเศษที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการนิเทศแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับดี 2) ความสามารถในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ของครู หลังการใช้โปรแกรมพัฒนาครูด้านการศึกษาพิเศษที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการนิเทศแบบมีส่วนร่วมสูงขึ้น

สุภาภรณ์ สุขศรี (2556, หน้า 309-310) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรวม พบว่า 1) สภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย 2) รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครมีลักษณะเป็นรูปแบบที่มีผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนตามปกติ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม และผู้ปกครองนักเรียนปกติมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และมีส่วน

ร่วมในการรับประโยชน์กับผลสำเร็จ โดยมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมี 4 ด้าน คือ (1) ด้านนักเรียน (2) ด้านอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม (3) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (4) ด้านเครื่องมือและเทคโนโลยี สำหรับการสนับสนุนส่งเสริมจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการมี 7 ขั้นตอน ได้แก่ (1) กำหนดปัญหาการจัดการเรียนรวม (2) ศึกษาเพื่อเข้าใจของตัวแทนการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนรวม (3) รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนรวม (4) พัฒนาแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรวม (5) ดำเนินการประเมินการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรวม (6) ดำเนินการทำให้มั่นคงในการจัดการเรียนรวม และ (7) ดำเนินการประเมินผลจากการประชุมสนทนาของผู้เชี่ยวชาญได้รับพิจารณารับรองรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญโดยรวมและรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

อรอินทร์ คลองมิ่ง (2557, หน้า 172-177) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนรวม พบว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยคุณลักษณะภาวะผู้นำ 5 ด้าน คือ 1) คุณลักษณะส่วนบุคคล มี 8 ลักษณะ 2) การมีวิสัยทัศน์ที่เข้มแข็ง มี 10 คุณลักษณะ 3) การทำงานร่วมกันเป็นทีม มี 5 คุณลักษณะ 4) การมีความรับผิดชอบ มี 5 คุณลักษณะ และ 5) การมุ่งมั่นพัฒนาคน มี 9 คุณลักษณะ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนรวม มี 4 รูปแบบ คือ 1) หลักการและแนวคิดของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการพัฒนาภาวะผู้นำ มี 4 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ (1) การประเมินความต้องการจำเป็นก่อนการพัฒนา (2) การออกแบบการพัฒนา (3) การดำเนินการพัฒนา (4) การประเมินผลการพัฒนา และ 4) ผลลัพธ์ของการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำ ทั้งนี้ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนรวมสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า รูปแบบมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ตามหลักวิชาการ มีขั้นตอนการพัฒนาภาวะผู้นำที่ชัดเจนและรูปแบบที่ได้รับการพัฒนามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Deslea Konza (1998) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนร่วม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องในการตอบสนองครั้งใหม่ : การตอบสนองต่อความท้าทาย พบว่า ด้านครูผู้สอน การดำเนินงานในสถานศึกษาที่สร้างความกดดันมากของแต่ละครู: หัวหน้ากลุ่มงานมักจะสร้างแรงกดดัน เริ่มตั้งแต่การทำงานของวันแรกในกลุ่มการวิจัย ออสเตเลียได้เปิดเผยอย่างสม่ำเสมอว่าครูจำนวนมาก ในขณะที่ปรัชญายอมรับความคิดที่มีความทนทานต่อการรวมของนักเรียนที่มีปัญหาอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีความพิการทางปัญญาที่รุนแรงมากขึ้น

Great Teaching Inspired Learning—A Blueprint For Action. (2001, pp. 2–10) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการห้องเรียนและนักเรียนที่มีความต้องการการศึกษาพิเศษ พบว่า 1) การจัดเตรียมความพร้อมของครู เพื่อจัดการชั้นเรียนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ชั้นที่ 1 เริ่มต้นโปรแกรมการเตรียมครูผู้สอน โดยผู้ให้บริการจำนวน 17 คน สำหรับครูเพื่อการเตรียมตัวเริ่มสอน 2) ทุกโปรแกรมมีการเตรียมครูผู้สอน ปัจจุบันการดำเนินงานได้รับการรับรองจากสถาบัน NSW ของครู (ตั้งแต่เดือนมกราคม 2014 คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาการเรียนการสอนและมาตรฐานการศึกษา NSW (BOSTES)) โปรแกรมได้รับการอนุมัติภายใต้พระราชบัญญัติครูได้รับการรับรอง 2004 ซึ่งกำหนดออกที่ได้รับการอนุมัติโปรแกรมต้องเป็นไปตามมาตรฐานการเรียนการสอนระดับมืออาชีพซึ่ง NSW 2013 ได้รวมมาตรฐานวิชาชีพของออสเตเลียสำหรับครู (APST) 3) การศึกษาพิเศษจะถูกลบออกโดยทั่วไปใช้วิธีการที่ไม่เด็ดขาดและส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่กลยุทธ์สำหรับการดำเนินงานในห้องเรียน มีความสอดคล้องกันมากในการประเมินและการทำงานในตำราที่กำหนดคือ สรุป การจ้างเจ้าหน้าที่ให้ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีการสนับสนุนมืออาชีพและโอกาสในการที่กำลังศึกษามีอาชีพที่จะช่วยให้พวกเขาที่จะตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกคนในห้องเรียนพร้อมทั้งการประสานงานระหว่างผู้ให้บริการการศึกษาของครูเริ่มต้นและการจ้างหน่วยงานเป็นที่น่าพอใจอย่างมากที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานกรอบมืออาชีพที่ใช้ร่วมกัน

Jennifer Stephenson (2012, p. 13) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเรียนการสอนนักเรียนที่มีความพิการ : โดยใช้ Web-based ในการจัดทำแบบทดสอบของครูโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ความคาดหวังที่เพิ่มขึ้นว่าครูฝึกสอนจะต้องเตรียมพร้อมในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในห้องเรียนปกติ มันเป็นเวลาที่เหมาะสมในการตรวจสอบ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในหลักสูตรการศึกษาของครู หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ รวมในการเตรียมครูระดับปริญญาตรีหลักสูตรประถมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาใน ออสเตรเลีย ส่งมอบในปี 2009 มีการตรวจสอบรวบรวมข้อมูลผ่านชุดของการค้นหาของ กุลเกิล และข้อมูลที่มีอยู่น้อยมาก บางหน่วย สำหรับการรวมหลักสูตรตามเกณฑ์ 34 หน่วยใน 61 หน่วย ปกติวิธีการใช้ไปหนึ่งภาคการศึกษาเวลา 30-40 ชั่วโมง เพียงภายใต้ ครึ่งหนึ่งของอาจารย์ที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่สามารถใช้ได้มีความสนใจงานด้านการศึกษา พิเศษ รวมของนักเรียนที่มีความพิการ ส่วนใหญ่มีการรวมเนื้อหาเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอน มิไม่ที่หน่วยงานที่มุ่ง ส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกเพื่อคนพิการ และมีเพียงร้อยละ 10 ที่ระบุว่า มีหลักฐานหรือเป็นเนื้อหาการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า การบริหารการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความ จำเป็นพิเศษในโรงเรียนเรียนรวม ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษมีความสนใจใน การจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อพัฒนาการของผู้เรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งการทำบทบาท หน้าที่ของครูการศึกษาพิเศษหรือครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มี ความจำเป็นพิเศษ หรือบกพร่องในด้านอื่นๆ ครูผู้สอนต้องมีการออกแบบการเรียน การสอนให้ตรงกับความต้องการของแต่ละบุคคล การใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อส่งผลการ พัฒนาการของผู้เรียนสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษ หรือ บกพร่องในด้านอื่นๆ ซึ่งมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับ ความ ต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนนั้นๆ และสามารถวางแผนการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง และนักสหวิทยาการ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความ บกพร่องทางการเรียนรู้ หรือผู้ที่มีความบกพร่องในด้านอื่นๆ ผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียน รวมควรมีขั้นตอนการพัฒนาก้าวหน้าผู้นำที่ชัดเจนและรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่ เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรวมใน โรงเรียนได้

สรุปจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า ตาม นโยบายของภาครัฐที่มีการสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนที่มีนักเรียนที่มี ความจำเป็นพิเศษ ซึ่งมีแนวคิดการจัดการเรียนรวม สำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษได้ซึ่งครูผู้สอนจะต้องมีเจตคติที่ดีต่อบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ดังนี้

- 1) โอกาสที่เท่าเทียม (Equal Opportunity) 2) ความหลากหลาย (Diversity) 3) ทุกคนมีความปกติในตัว (Normalization) 4) สังคมที่มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย (Multicultural

Society) 5) ศักยภาพ (Potential) 6) มนุษยนิยม (Humanism) 7) การสังคม (Socialization) 8) ความเป็นส่วนบุคคล (Individualization) 9) การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน (Dependency) และ 10) สภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment) และการบริหารจัดการเรียนรวมในโรงเรียนเรียนรวมมีการดำเนินการจัดการเรียนรวมตามมาตรฐานการเรียนรวม เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ปี พ.ศ.2555 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) มาตรฐานด้านผู้เรียน 2) มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน 3) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการเรียนรวม และ 4) มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีรูปแบบการให้บริการ 3 รูปแบบ คือ 1) การเรียนรวมเต็มเวลา (Full Inclusion) 2) การเรียนรวมบางเวลา (Partial Inclusion) 3) การเรียนรวมเต็มเวลา (Full Inclusion) มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นแผนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนแต่ละคน โดยการบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework ประกอบด้วย 1) นักเรียน (S-Student) 2) สภาพแวดล้อม (E -Environment) 3) กิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities) และ 4) เครื่องมือ (T -Tools) แต่โรงเรียนที่ดำเนินการจัดการเรียนรวมหลายโรงเรียนประสบปัญหาในด้านบุคลากรที่ไม่สำเร็จการศึกษาด้านการศึกษาพิเศษ และผ่านการอบรมด้านกระบวนการคัดกรอง การประเมินความสามารถพื้นฐาน การพัฒนาการผู้เรียนที่มีความจำเป็นพิเศษ ดังนั้นการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรวม จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการทำความเข้าใจกับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาการผู้เรียนให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น